

De Waalwijksche Wielerbaan

"De mooiste baan van de provincie
Noord-Brabant"
(PNHC 4 januari 1934)

**Wielerbaan in het hart van
de Langstraat**

Ben Libregts

1933

Starten met een Zandbaan

In 1930 organiseerde kastelein Timmermans in zijn café aan de Putstraat in Waalwijk een wedstrijd op “een Wielerbaan” in zijn café, die “begint a.s. zaterdag 20 december om 6 uur precies en eindigt op 1 januari, des avonds om 8 uur precies.”

Uiteraard is dit geen echte wielerbaan geweest, maar een wedstrijd op hometrainers, maar vrijwel zeker is hier wel het idee geboren om in Waalwijk een “echte” wielerbaan te bouwen.

Want amper twee jaar later werd op zondag 19 maart 1933 de Waalwijksche Wielerbaan officieel geopend door burgemeester Moonen. Deze baan, op de hoek van de Putstraat en de huidige Ambrosiusweg, was aangelegd op een grasveld naast zijn café door G. Kroot, kastelein van café Veldzicht (gelegen aan de Olympiaweg, die in 1933 nog Parallelweg Zuid hette) en werd beheerd door de Waalwijksche Wielerclub De Zwaluwen.

Kroot was wel zo slim eerst te beginnen met een zandbaan. De aanlegkosten daarvan beperkten zich tot het arbeidsloon gedurende enkele weken van een aantal grondwerkers. Toen deze baan een succes bleek te zijn, liet hij een jaar later alweer een “echte” betonnen wielerbaan aanleggen.

In tegenstelling tot de Bossche Wielerbaan (1928 – 1944), waar regelmatig nationale en internationale kampioenen aan het vertrek stonden, had de Waalwijksche Wielerbaan vooral een regionale functie. Het optreden bleef veelal beperkt tot local hero's uit Waalwijk, Waspik, Loon op Zand, Kaatsheuvel, Dongen en Tilburg. Slechts een enkele keer stond er een grote meeting met internationaal aansprekende namen op het programma. Toch leverde het baantje een grote internationale naam op: Frans Slaats. De Waalwijkse Wielerbaan werd wel veel intensiever gebruikt dan die in Den Bosch. Er werden in de weinige jaren, dat het baantje bestond, in het zomerseizoen vrijwel wekelijks clubwedstrijden georganiseerd.

Op de zandbanen vonden over het algemeen renners emplooi, die op de “permanente” banen niet zo veelvuldig aan de start konden komen. Op deze zogenaamde C-banen was de concurrentie van de profs uitgeschakeld, want op zandbanen mochten alleen de categorieën onafhankelijken, amateurs en nieuwelingen in wedstrijden uitkomen. Op de zandbanen waren er heel wat jongens, die tijdens de zomermaanden op zondag voor hun rennerstalenten meer incasseerden dan wat zij op zaterdag voor een week arbeid in het loonzakje van hun patroons vonden.

Zo ongeveer zal de wielerbaan bij kastelein Timmermans eruit gezien hebben. Op deze foto uit 1957 laten Wout Wagtmans en Wim van Est de poppetjes over de wielerbaan racen.

EEN "ZAND-WIELERBAAN" IN WORDING. Waalwijk krijgt een "sand-wielerbaan" welke op het oogeblik in aanleg is. De Waalwijkse jeugd laat zich alvast niet onbetuigd.

De Waalwijkse Zandbaan in aanleg. De Waalwijkse jeugd probeerde het baantje alvast uit.

De zand/sintelbaan was 180 meter lang, 4,5 meter breed en kende in de bochten een hellingshoek van 35 graden. Op 16 januari was het baantje gereed en nog voor de officiële opening werden er al wedstrijden verreden, te beginnen op zondag 6 februari 1933. Onder gunstige weersomstandigheden waren er toen wedstrijden tussen de Waalwijkse en Kaatsheuvelse wielersclubs, twee koppelkoersen over 150 ronden, waarbij als winnaars uit bus kwamen de koppels D. Pol – Overbeek en Zijlmans – Nouwens.

Klaarblijkelijk was er vanuit de clerus geprotesteerd tegen het houden van deze wedstrijden, want op 16 februari 1933 meldde de PNHC dat wielervereniging De Zwaluwen besloten had geen wedstrijden meer te organiseren tijdens kerkelijke diensten.

Bij de officiële opening op zondag 19 maart 1933 waren ondanks minder gunstig weer ruim 1500 toeschouwers aanwezig. De openingswedstrijd, een achtervolgingsrace over 20 ronden, werd gewonnen door thuisrijder Frans Slaats, die Tilburger Paymans na 14 ronden al ingehaald had. Samen met Flip Reijnders won Frans Slaats ook het hoofdnummer van deze middag, een koppelkoers voor amateurs over 90 minuten, waarvoor het startschot gelost was door de bekende zesdagenrenner Jan Pijnenburg. Slaats – Reijnders hadden nogal huisgehouden, want het als tweede eindigende koppel Paymans – Vriens eindigde op maar liefst 4 ronden en de nummers drie Martens – van Gils op zes.

Zandbanen waren erg populair. Veel jonge renners begonnen hun wielercarrière op een dergelijke wielerbaan.

De voorzitter van Waalwijks Belang heeft zoo juist bloemen uitgereikt aan de winnaars. (Reijnders—Slaats) van den grooten koppelwedstrijd op de pas geopende Waalwijksche Wielerbahn.

Daarna volgen er tal van wedstrijden op de Waalwijkse zandbaan.

Zondag 9 april geeft een druk programma. Kees Slaats wint het sprintnummer, Reijnen de achtervolging en de koppelkoers voor amateurs en onafhankelijken over anderhalf uur is voor Van Zundert – Vermaire.

Op zondag 30 april is Reijnders de snelste sprinter en wint Frans Slaats niet alleen de klassementswedstrijd, maar met broer Kees ook de koppelkoers over één uur.

Op Hemelvaartsdag, donderdag 23 mei, is het minder fraai weer, maar staat er toch een dichte haag van toeschouwers langs de baan. Het publiek genoot van fraaie spannende wedstrijden en keek vooral uit naar de verrichtingen van plaatsgenoot Frans Slaats die samen met zijn niet minder populaire ploegmaat Flip Reijnders uit Ginniken uitgedaagd was door het geduchte koppel Wagtmans – Heeren. In het slotnummer, een “grootte een-uurs koppelwedstrijd” reden Slaats – Reijnders met zo’n moordend tempo, dat al spoedig te zien was, dat er tegen deze duivels niets te beginnen was. Wagtmans en Heeren werden op drie ronden gereden en de rest van het deelnemersveld op vier en meer ronden.

Groote Wielervedstrijden
 op de
Waalwijksche Wielerbahn
 op Donderdag 13 Juli a.s., aanvang 5.30 uur.
Groote Koppelwedstrijd
 voor Amateurs en Onafhankelijken.
Achtervolgings- en Koppelwedstrijd
 voor Nieuwelingen.
 Deelname o.a. van den bekenden Waalwijkschen renner
 FR SLAATS (met zijn broer A SLAATS als koppel-
 genoot), MARTENS, PAYMANS, VRIENS, REIJNEN,
 VAN ERVEN, ROOVERS, PRINCE, enz. enz.

Deze wedstrijden zijn waarschijnlijk niet verreden, mogelijk vanwege regenval, want er is geen enkele uitslag teruggevonden.

De Tilburgers Van Erven en Reijnen werden voor aanvang van de wedstrijden op zondag 2 juli gehuldigd vanwege van het behalen van de Nederlandse titels op de weg bij respectievelijk de nieuwelingen en de amateurs. Nadat Van de Ven het sprintnummer wint door Kees Slaats in de finale te kloppen, wint Paymans de klassementswedstrijd. De één-uurs koppelkoers voor amateurs en onafhankelijken is voor Prince – van den Bremt.

Op zondag 6 augustus is de “baan van Kroot” opnieuw toneel van mooie wedstrijden. De Moor is de beste sprinter en Jan Martens man van de middag door het winnen van zowel de klassementswedstrijd als de één uurs koppelkoers met Kees Slaats als maat.

Zaterdag 26 augustus wint Jo van Geenen het sprintnummer en zijn het ditmaal Anton Slaats en Jan van der Heijden die de koppelkoers over 250 ronden winnen.

Op zondag 17 september trekt het duel Konst – van Eggelen de meeste aandacht. Konst heeft de 55 jarige Van Eggelen uitgedaagd voor een achtervolging over 20 ronden. De 66 jarige Konst beweert zijn sportieve capaciteiten te danken te hebben “aan het veelvuldig gebruik van Hollandsche kaas”, maar het mag hem niet baten. Onder zeer grote belangstelling loopt de 11 jaar jongere Van Eggelen uitdager Konst na 18 ronden in.

Andere winnaars op deze middag, waarop verder alleen wedstrijden voor nieuwelingen verreden worden, zijn De Moor die niet alleen de klassementswedstrijd wint maar met Van Geenen ook de koppelkoers en Nijnatten, die de beste sprinter is.

De officiële sluitingswedstrijden zijn op zaterdag 23 september. Het sprintnummer is een prooi voor Waspikkenaar De Moor, en Jan Martens uit Tilburg wint de klassementswedstrijd.

Met thuisrijder Jo van Geenen wint Martens ook nog de koppelkoers van anderhalf uur, waarin zij Anton Slaats – De Moor en Kees Slaats – Dalmeijer op punten kloppen.

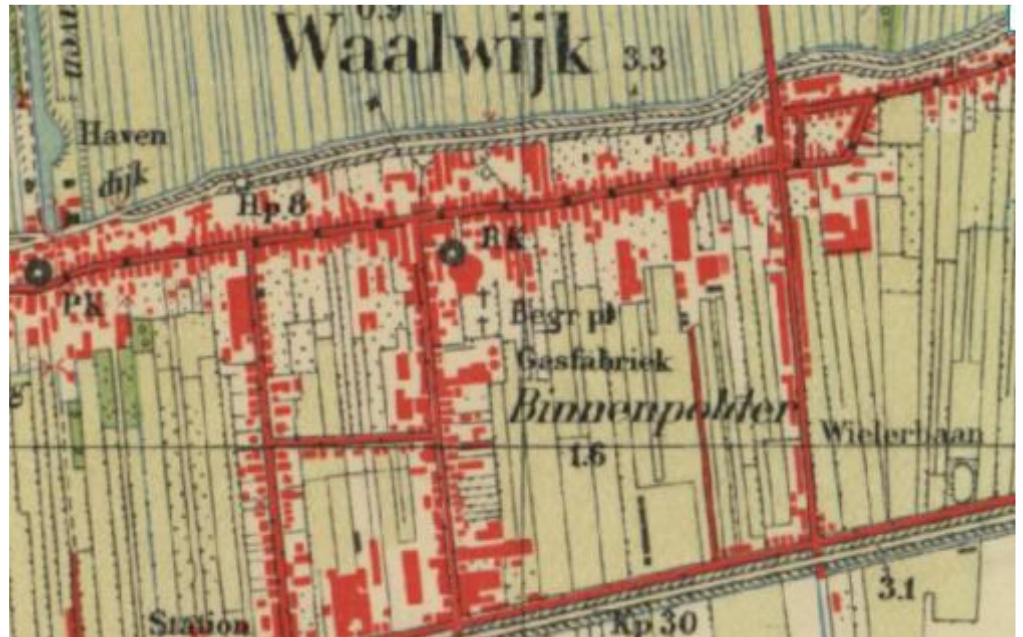

Hier lag de Waalwijksche Wielerbaan

Robert van Willigenburg legde in zijn boek “Hier lag een Wielerbaan” ruim 158 verdwenen Nederlandse wielerbanen vast. Hij toonde echter “alleen maar” de huidige situatie en niet hoe het er indertijd uitzag. Van de Waalwijksche Wielerbaan zijn er vrijwel geen foto's terug te vinden en is er al helemaal geen luchtfoto bekend, maar hierbij dank zij “Topotijdreis” (oude kadastertekeningen) toch een poging dat manco op te heffen.

De Waalwijksche Wielerbaan lag “aan de spoorlijn”, langs de Parallelweg (later de Olympiaweg), nu net voorbij de hoek van de Putstraat met de Ambrosiusweg.

Kadasterkaart uit 1936 met daarop langs de spoorlijn de ligging van de Waalwijksche Wielerbaan (rechts onderin)

Waar nu de architectonisch fraaie Protestantse Ambrosiuskerk staat lag eens de Waalwijksche Wielerbaan.

Foto genomen vanaf het tracé van de oude spoorlijn (nu fietspad)

1934

Een nieuwe Betonbaan

Begin 1934 werd de sintelbaan vervangen door een betonbaan van 165 meter lang en 5 meter breed, ontworpen door architect Snijders uit Raamsdonksveer en uitgevoerd door A. den Teuling. De vernieuwde wielersbaan werd geopend op zondag 22 april 1934 en in mei door de Nederlandsche Wielren Unie goedgekeurd als B-baan. Dit hield in, dat er ook professionals mochten rijden, maar dat de baan niet gebruikt mocht worden voor wedstrijden achter motoren.

De PNHC van 9 januari 1934 meldde vol trots, dat het de mooiste baan van de provincie Noord-Brabant zou worden. Alhoewel de officiële opening pas op 22 april was, had de Waalwijksche Wielers Club De

Zwaluwen, die de baan huurde en exploiteerde, op zondag 15 april de primeur met een aantal clubwedstrijden. Jo van Geenen was op deze middag in blakende vorm en stak met kop en schouders boven de andere renners uit. Hij won zowel het sprintnummer, een klassementswedstrijd over 75 ronden als, met koppelgenoot De Vaan, het hoofdnummer, een koppelkoers voor nieuwelingen en amateurs over 200 ronden.

De officiële opening van de nieuwe betonbaan trok een groot aantal bezoekers en de renners zorgden voor een schitterend geslaagd wielersfeest.

De Moor schreef het sprinttoernooi op zijn naam en zette tevens het baanrecord (1 ronde met vliegende start) op 11,2 seconden. De koppelkoers over 300 ronden werd een prooi voor de broers Kees en Anton Slaats.

Opening van de nieuwe betonbaan, 22 april 1934, met van links naar rechts K. Kamp, A. Nelissen, N. Proveniers, J. Proveniers, Cor Sars, Toon Aarts, W. Boris, Egbert van der Hammen en Krol (Foto Salha, nr.71216)

Twee weken later, op zondag 6 mei, was er weer een mooi programma. Ditmaal stal Ossenaar Jan Ceelen de show. Hij won zowel de klassementswedstrijd als met Jo van Geenen de koppelkoers.

Op Eerste Pinksterdag (20 mei) waren er “Groote Wielervedstrijden”. Voor aanvang van deze wedstrijden werd renner Cees Pellenaars uit Terheijden gehuldigd vanwege zijn overwinning bij de amateurs in de Acht van Chaam. Later in het jaar zou Pellenaars de eerste Nederlandse wielrenner worden, die Wereldkampioen werd op de weg! Pellenaars liet zien, dat hij niet alleen voor de huldiging naar Waalwijk gekomen was, want hij schreef wat later de klassementswedstrijd op zijn naam. In de koppelkoers over 300 ronden werd hij, samen met Van Helvoirt, tweede. Zij moesten hun meerdere erkennen in het Tilburgse koppel Jan Martens – Jo Kremers. Eerder had Martens de achtervolging over 20 ronden met 15 meter gewonnen van Jan Ceelen en had Kremers de afvalrit op zijn naam geschreven voor Kees Slaats.

Op dinsdagavond 12 juni was er opnieuw een “Groote Wedstrijd”. Ditmaal zouden twee “beroemdheden”, de zesdagenrenner Frans Slaats en de Belgische uurrecordhouder Gerard Loncke, elkaar bestrijden in een achtervolging over 5 km. oftewel 33 ronden. Daarnaast was er een keur van amateurs en nieuwelingen geëngageerd, zodat de wielereenthousiasten waar voor hun geld kregen. Nadat Bosschenaar De Grauw het sprinttoernooi had gewonnen en Van Erven de afvalrace, volgde de grote strijd tussen de twee matadores, die onder een stormachtig applaus aan het vertrek kwamen. Loncke liep in de eerste ronden enkele meters uit, maar Slaats kwam al spoedig terug en beide renners gaven elkaar niets toe. Na 10 ronden kreeg Loncke een lekke band, zodat de wedstrijd onderbroken moest worden. Even later werd de wedstrijd hervat en ditmaal was het Slaats, die onder luide aanmoedigingen na 5 ronden een voorsprong nam van een tiental meters. In een regelmatig tempo vergrootte Slaats zijn voorsprong tot een kwart baan. In de laatste drie ronden kromde de Waalwijker zijn rug en vloog in fabelachtige snelheid over de baan, om zijn tegenstander precies op de eindstreep ingelopen te hebben. Beide renners kregen een warm applaus.

Na dit topnummer volgde er nog een koppelkoers voor amateurs en nieuwelingen over 200 ronden, die gewonnen werd door de Tilburgers Van Erven- Aarts met een ronde voorsprong op het Bossche duo De Grauw – Terborg.

Op dinsdagavond 12 juli kwamen er opnieuw profs en onafhankelijken aan het vertrek op de Waalwijksche wielersbaan. Jo van Geenen won het omnium voor Anton Slaats, terwijl Karel Rossou de klassementswedstrijd op zijn naam schreef. Maar het talrijk opgekomen publiek had vooral belangstelling voor de koppelkoers. Hierin toonde Frans Slaats, ditmaal rijdend met zijn broer Kees, zijn superioriteit. Het Waalwijkse koppel won de wedstrijd met drie ronden voorsprong op Harrie van Hoek – Paymans.

Het baanseizoen werd afgesloten op zondag 2 september. Ondanks prachtig weer was de belangstelling maar matig. Dit had zeker te maken met concurrentie van de Tilburgse kermis en wedstrijden op de Ginnekense wielersbaan. Kamp won het omnium en de gebroeders Anton en Kees Slaats een koppelachtervolging, waarna de hoofdschotel werd opgediend in de vorm van een koppelkoers over 75 minuten. Van Geenen – Van Helvoirt sloten het seizoen winnend af voor het koppel Anton en Kees Slaats, die in dezelfde ronde eindigen. Prince – Kloppers eindigden derde op één ronde.

Cor Sars aan het vertrek op de Waalwijksche Wielersbaan. Hij wordt vastgehouden door Toon Aarts. (Salha)

Waalwijksche Wielersbaan.
1e Pinksterdag 20 Mei aanvang 3 uur
GROOTE WIELERWEDSTRIJDEN
met de beste Brabantsche amateurs en onafhankelijken
als KREMERS, MARTENS, VAN GEENEN, CELEN,
GEBR. SLAATS, PELLENAARS, VRINS,
VERMAIRE, GEFFEN.
**Achterevoegingswedstrijd
Martens-Ceelen.**
Verder Omnium, Sprint, Alval, Eigenkracht.
KOPPELWEDSTRIJD van 45 K.M.
Prijzen: Middenterrein f1.— — 1e Rang 50 cent
2e Rang 30 cent. — Kinderen half geld.

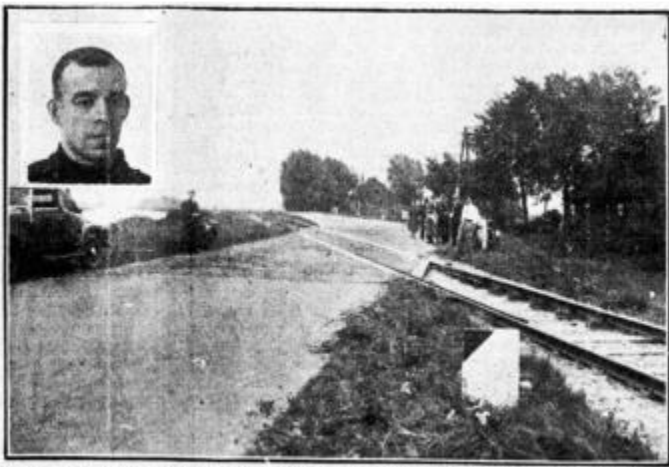

1934

Flip Reijnders verongelukt Frans Slaats ontsnapt aan noodlottig ongeluk

Terugkomend van wedstrijden op de wielersbaan in Leeuwarden kwam op zaterdagavond 15 september omstreeks 11 uur bij Schoorl de auto van Klaas van Nek bij een zeer gevaarlijke en beruchte onbewaakte overweg onder de stoomtram van Alkmaar naar Warmenhuizen en werd zestig meter meegesleurd. De gevolgen waren ontzettend. In de voor twee personen bestemde Ford zaten voorin drie personen en achterin – in de zogenaamde dickeyseat – nog een vierde persoon. De auto werd totaal verpletterd en de drie voorin zittenden, Klaas van Nek (21 jaar), Flip Reijnders (25) en Sam Hoevens (29), werden op slag gedood, terwijl de achterin zittende masseur Arthur Ridel levensgevaarlijk gewond werd.

Ook Frans Slaats zou met Klaas meegereden hebben, maar omdat de wagen te klein was voor vijf personen en hij heel gedrongen zat, was hij uitgestapt en met Frans van der Reijdt meegereden, waardoor hij aan een vreselijk ongeluk ontsnapt is.

De onheilgelek: de onbewaakte overweg bij Schoorldam, waar de auto met de renners en hun masseur werd gekraakt. Inset: de zwaar gewonde masseur Arthold Raek.

De volslagen vernielde Fordwagen, waarin de drie renners jammerlijk den dood vonden.

Het hoofdnnummer van het programma op de wielersbaan van Leeuwarden, de 60 km. koppelkoers was gewonnen door het koppel Pijnenburg-Slaats voor Klaas van Nek-Stapensens.

L022 D02
1934

Drie Wielrenners gedood bij Auto-ongeluk.

Klaas v. Nek Jr.
en zijn collega's
Reynders & Hoevens
in hun auto door
tram bij Schoorldam
verpletterd.

De drie slachtoffers van het auto-ongeval bij Schoorldam: v.l.n.r. de wielrenners K. van Nek Jr., S. W. Hoevens en P. J. Reynders en de zwaar gehavende auto langs de tramlijn.

1935

Holland – Duitsland op de Waalwijksche Wielerbahn

Dit jaar werd de baan niet geëxploiteerd door de Waalwijksche Wieler Club De Zwaluwen, maar door een andere Waalwijkse wielervereniging, namelijk Wielerclub Excelsior. De opening van het nieuwe wielerseizoen zou plaatsvinden op zondag 7 april maar wordt afgelast. Het wielergenot werd bedorven door een grijze lucht en heel de dag stromende regen. Maar 14 dagen later is het stralend mooi zomerweer en vinden de wedstrijden wel plaats. Tilburger B. van Helvoirt wint het sprintnummer, Gommers klopt Cees Slaats in een achtervolging, de afvalkoers is voor Kloppers, de klassemenswedstrijd voor Haansbergen en het hoofdnummer, de koppelkoers over 75 minuten voor amateurs wordt gewonnen door het koppel Cees Slaats – van Amelsfoort.

Op zondag 5 mei is er weer een uitstekend programma. Piet van der Horst is de beste profsprinter en klopt Jo Kremers. Frans Slaats wint de klassemenswedstrijd en met Jo van Geenen de koppelkoers over 60 km. voor profs en onafhankelijken voor de koppels Piet van der Horst – Henk van Overdijk en Jo Kremers – Klaas Bakker.

Na een aantal zondagen met clubwedstrijden staat er op eerste Pinksterdag, zondag 9 juni, een Holland – Duitsland omnium op het programma. De “Hollanders” Piet van der Horst en van Amerfoort zijn duidelijk sterker dan het Duitse duo de gebroeders Reinlander en winnen alle onderdelen. Jo Kremers is de beste sprinter en de koppelkoers voor profs en onafhankelijken is een prooi voor Piet van der Horst – Jan Gommers, die in 1 uur en 29 minuten het hele veld op maar liefst 4 ronden zetten.

Van zaterdag 29 juni tot en met dinsdag 1 juli vindt er, verspreid over vier dagen, een driedaagse voor amateurs en onafhankelijken plaats. Op de eerste avond is het ideaal weer, maar de publieke belangstelling valt erg tegen. Voor de start wordt eerst Tilburger Louis Reijnen gehuldigd. Hij is pas Nederlands Kampioen op de weg geworden bij de onafhankelijken. Samen met Jan Gommers staat hij ook aan de leiding van de driedaagse na de eerste avond. Op zondagavond nemen Van Helvoirt – Kloppers de leiding over en dit koppel geeft op dinsdag, de laatste avond, de overwinning niet meer uit handen.

Eindstand Driedaagse van Waalwijk:

1. B van. Helvoirt – Kloppers, 99p. , 2. L. Reijnen – J. Gommers, 77p. ,
3. op 1 ronde van Amelsfoort (alleen na opgave van Cees Slaats), 64p. ,
4. op 1 ronde van Erven – van de Ven, 47p. , 5. op 8 ronden Vermaire – Prince, 42p.

Veertien dagen later , op dinsdag 16 juli, zijn er speciale wedstrijden op het baantje: slagersknechten gaan er hun krachten meten. Het worden spannende wedstrijden, waarbij blijkt, dat er onder de slagersjongens beslist prima renners huizen. Ene Willemse steelt de show.

Hij wint zowel een achtervolging als een afvalrace, alsook met Pullens een koppelkoers over 30 minuten.

Op zondag 18 augustus zijn er weer “Groote Wedstrijden”. Onder flinke belangstelling, er zijn wel 250 kijkers, worden de wedstrijden afgewerkt. A. Pijnenburg (niet Jan!) wint zowel de achtervolging, waarin hij plaatselijk favoriet C. Sars op 25 meter rijdt als met Formenoij de koppelkoers over één uur.

De sluitingswedstrijden worden verreden op zondag 6 oktober. Het omnium bij de nieuwelingen wordt gewonnen door Proveniers, de achtervolging bij de onafhankelijken door Jan Gommers die Jo Kremers na 20 ronden inloopt, en de 50 km. koppelkoers voor amateurs en onafhankelijken door het duo Jo van Geenen – Gerrit Boeijen.

Toch wordt er een week later nog op de Waalwijkse baan gereden, want dan houdt Excelsior haar baankampioenschappen! Na twee dagen van wedstrijden mogen Van de Velden en Jo van Geenen zich tenslotte clubkampioen noemen bij respectievelijk de nieuwelingen (B-klasse) en de amateurs/onafhankelijken (A-klasse).

1936

Een plotseling en onverwacht einde

Op 29 januari 1936 meldde de Echo van het Zuiden: “De Waalwijksche Wielerbaan wordt zo goed als zeker stopgezet”. Maar amper twee maanden later liet de PNHC alweer weten: “De Waalwijksche Wielerbaan wordt verhuurd aan een paar Waalwijksche heren”. De wielerbaan zou worden overgenomen door Waalwijksche wielersportliefhebbers die de opening van het seizoen al gepland hadden op zondag 19 april, en dit zou een unicum worden in de Waalwijksche wielerwereld met een nieuw aangebrachte geluidsinstallatie en reclamebiljetten verspreid over de gehele Langstraat en ver daarbuiten. Ook zou er voor het eerst een gedrukt programmaboekje zijn.

Onder een hevige koude vond op 19 april inderdaad de opening van de Waalwijksche Wielerbaan voor het seizoen 1936 plaats.

In het omnium voor amateurs wint Frans Timmermans nipt. Hij wint de onderdelen sprint en tijdtrace over 1 ronde met vliegende start. In de achtervolging over 4 km. is Cor Sars hem de baas. Bij de profs wint de Duitser Oszmella het sprinttoernooi voor de Belg Alois Degraeve en de Nederlanders Jo Kremers en Piet van der Horst. De hoofdschotel, een koppelkoers over 60 km. is een prooi voor het koppel Jo Kremers – Karel Rossou, met de nummers twee Piet van der Horst – Jan Martens op 1 ronde en de nummers drie Oszmella – Dzijukalla op 3 ronden.

Op zondag 24 mei vinden er bij mooi weer galawedstrijden plaats. Jo Kremers wint het sprintnummer voor Oszmella die vanwege “snijden” wordt gedeclasseerd en van den Broek en Bakker. Een klassementswedstrijd wordt gewonnen door Bosland. Van Schijndel is de beste achtervolger en het hoofdnummer, een 60 km. koppelkoers, wordt gewonnen door het koppel Gommers – Kremers die Rossou – Bakker op een ronde zetten en van Schijndel – Kleinnagelvoort op twee ronden.

Het zullen de laatste wedstrijden zijn op het baantje, dat amper twee jaar eerder nog de mooiste baan van Noord-Brabant genoemd werd.

Op 14 juli overleed de toen 34-jarige caféhouder Kroot. Hij liet het baantje bouwen en exploiteerde ook geruime tijd de Waalwijksche Wielerbaan. Hij liet een vrouw en twee jonge kinderen achter. Twee weken later meldde de NTC : “De Waalwijksche Wielerbaan zal weldra publiek verkocht worden.” De dood van Kroot en dit bericht hebben ongetwijfeld met elkaar te maken. Kroot was de eigenaar van de Waalwijksche Wielerbaan en verpachtte deze

waarschijnlijk aan de “Waalwijksche heren”, die eerder in het jaar nog een paar wedstrijden organiseerden. Het lijkt erop dat vanwege de dood van haar man zijn weduwe van het baantje af wilde en het te koop zette.

Op woensdagavond 19 september vond ten overstaan van notaris Schaap de publieke verkoop plaats in café D. v.d. Boomgaard in de Stationsstraat. Maar er bleek totaal geen animo te zijn om de Waalwijksche Wielerbaan te kopen, want er meldden zich geen geïnteresseerden en er werd niet geboden.

Twee maanden later volgt het allerlaatste bericht ooit over de Waalwijksche wielerbaan, als de PNHC bericht, dat het hout en ijzerwerk onder notaris Schaap verkocht zijn voor Dfl. 117,- aan Klaas de Wit, die hiermee het hoogste bod had. Het wegvoeren van de (hier “aarden” genoemde) baan gaat gebeuren door Th. Ketels, die hiervoor de laagste inschrijving had: Dfl. 117,74.

Zij reden op de Waalwijksche Wielerbaan

Jan Ceelen (1912 – 1992)

Jan Ceelen was de Koning van het Wielerbaantje aan de Berghemseweg in Oss.

Maar “de Ceel” belandde op het verkeerde pad, en behoorde al snel tot de beruchte “Bende van Oss”, die uitblonk in roofovervallen, inbraken, oplichting, mishandelingen en brandstichting.

In 1932 vermoordde Ceelen caféhouder Jan van der Pas met wiens vrouw Janske hij een verhouding had. Ceelen bleef lang buiten schot, maar tenslotte sloot het net zich rondom hem, werd hij in 1935 gearresteerd en kreeg hij een gevangenisstraf van 18 jaar.

Alois De Graeve (1896-1970)

Alois De Graeve (“Neuske”) was in de jaren twintig de beste sprinter van België. Hij werd tussen 1922 en 1929 zeven keer Belgisch kampioen sprint. In 1922 was hij derde op het wereldkampioenschap achter Piet Moeskops en Bob Spears.

Gerard Loncke (1905 - 1979)

Loncke had grote klasse en was als pisterenner een van de grootsten van zijn tijd. Was Belgisch kampioen bij de junioren in 1926, won de Vlaamse Gewesten in 1930, twee ritten in de Tour de France (1931 en 1932), en een rit in de Giro d'Italia (1933).

Was Belgisch uurrecordhouder in 1933 (43.684 km.) en werelduurrecordhouder achter tandems in 1934 met 54.345 km.

**Paul Oszmella
(1903 – 1967)**

In de jaren 1923, 1924 en 1925 Duits Kampioen op de sprint.

Jan Martens (1912)

Jo Kremers (1915)
*2de Ned. Kamp. sprint
profs 1938, onafh. 1940,
1941 en 1942*

Frans Slaats (1912 – 1993)

Wie Frans Slaats zegt, zegt meteen “het werelduurrecord”, want dat is zonder twijfel zijn meest in het oog springende verrichting. Maar er was nog zoveel meer dan alleen dat ene uur!

In 1931 werd hij lid van Vitesse (Tilburg) en als nieuweling behoorde hij meteen tot een van de beste renners. Zowel op de weg als op de talloze gras- en zandbaantjes, die ons land in de jaren dertig van de vorige eeuw telde, behaalde Frans overwinningen. In het Nederlands Kampioenschap voor nieuwelingen had hij een voorsprong van ruim 3 minuten toen hij door een NWU official de verkeerde richting werd ingestuurd, waardoor een zekere titel hem ontging. Een jaar later (1932) nu rijdend bij de amateurs, werd hij tweede in het Nederlands wegkampioenschap. Nummer een bij de amateurs werd Alphons Nijssen, maar deze zou op alle mogelijke manieren (hulp van buitenaf, stayeren) onrechtmatig bevoordeeld zijn. Nijssen werd echter nooit gediskwalificeerd, waardoor Frans voor het tweede

opeenvolgende jaar een Nederlandse titel miste. Later dat jaar werd hij uitgezonden naar het wereldkampioenschap in Rome. Daar zat Frans in de kopgroep, maar helaas reed hij lek en meer dan een 12de plaats zat er daarna niet in.

In 1933 startte Frans nog als amateur, later in het jaar nam hij een licentie als onafhankelijke, een categorie waarbij zowel bij de profs als bij de amateurs gereden mocht worden. Bijna automatisch verlegde hij zijn wielactiviteiten meer en meer naar de baan. Daar kwam hij in alle onderdelen uit. In de koppelkoersen had hij al laten zien wat hij kon en ook zijn debuut achter de motoren was meteen een succes. In zijn eerste wedstrijd achter tandems degradeerde hij de Belgische kampioenen. Maar de echte specialiteit van Frans werd de achtervolging. Zijn aangeboren souplesse in combinatie met zijn wilskracht en vermogen om nooit te verzwakken, maakten hem tot een fabelachtige jachtrenner. Later in 1933 zorgde hij voor een regelrechte sensatie door op de Bossche wielersbaan in een achtervolgingswedstrijd werelduurrecordhouder Jan van Hout te kloppen.

In november maakte Frans als 21-jarige zijn debuut als zesdaagsrenner. In de tweede Amsterdamse zesdaagse weerde hij zich met Harrie van Hoek als ploegmaat goed tussen de gearriveerde vedetten als Wals, Pijnenburg en Piet van Kempen, maar een val schakelde hem vroegtijdig uit. Na verschillende ereplaatsen won hij in 1936 in Amsterdam samen met Adolphe Charlier zijn eerste zesdaagse. Frans startte 27 keer in een zesdaagse en eindigde daarin zeven keer als winnaar, waarvan tweemaal met Pijnenburg en driemaal met Pellenaars. Aan de suprematie van het koppel Slaats-Pijnenburg kwam in 1937 een einde tijdens de zesdaagse van New York. Na een meningsverschil ontstond een breuk in dit zo succesvolle duo. Kees Pellenaars werd Frans' nieuwe koppelgenoot. “De Pel” was brutaal en gehaaid en beschikte over een vlijmscherpe eindsprint. Ook deze combinatie werd een groot succes. Frans' overmacht in de koppelkoers was zo groot dat de Belgische journalist Karel van Wijnendaele hem “Staatsvijand nummer 1” noemde.

In 1937 bracht Slaats op de Vigorellibaan in Milaan het werelduurrecord op 45.558 km. En dit op zijn gewone baanfiets, waarop hij ook zijn koppelkoersen reed. Hij zal de allerlaatste renner zijn, die niet op een speciale fiets rijdt. In hetzelfde jaar werd hij Nederlands kampioen achtervolging door in de finale zijn maat Pijnenburg te verslaan in de beste tijd die toen ooit op een buitenbaan

was gereden (6 min., 26.4 sec.).

Frans was maar kort recordhouder, want op 3 november 1937 nam zijn rivaal Maurice Archambaud de titel al weer van hem over. Met Pellenaars bleef hij tot de oorlogsjaren heersen op de Europese wielbanen. Alleen al in koppelwedstrijden zegevierde Frans meer dan 300 keer. Het aantal overwinningen in achtervolgingen en andere disciplines was zeker zo groot.

In maart 1940 vertrok Frans met een gezelschap Europese renners (Frans van den Broeck (NL), Stan Huijs en Roger Deneef (B), Rafaele Di Paco, Loatti en Bertola (It), Fernand Wambst (F) en Gottfried Hürtgen (D)) vanuit Marseille naar Argentinië voor een tournee van 3 maanden, met als hoofddoel de zesdaagse van Buenos Aires. Vanwege het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kon hij niet terug naar Nederland. Het was geen gemakkelijke tijd daar in Argentinië, maar in 1944 won hij wel nog de zesdaagse van Buenos Aires.

Pas na vijf jaar kon hij weer naar huis, maar zijn thuiskomst was niet vrolijk, en zijn rennerscarrière was voorbij. Vier van zijn broers (Jules, Herman, George en Gerard) waren door de Duitsers omgebracht en ook zijn zus Anneke was tijdens de oorlog overleden.

Milaan, Vigorelli, 29 september 1937: Frans Slaats is vertrokken! Een uur later is hij de nieuwe werelduurrecordhouder.

Andere Wielerbanen in de Langstraat: Kaatsheuvel en Raamsdonk-dorp

De Langstraat was oorspronkelijk een dijk die van oost naar west door een moerassig landschap liep dat zich bevond tussen de Maas en de hoger gelegen Brabantse zandgronden. De betreffende dijk werd in 1422 aangelegd in opdracht van de Graaf van Holland, onder wiens gezag dit gebied sinds het einde van de 13e eeuw viel. Al in de 14e eeuw vonden er ontginningen plaats. Langs de dijk vestigden zich boeren die het land ontgonnen in lange stroken die loodrecht op de dijk stonden, het zogenaamde slagenlandschap. Van oorsprong bestond de Langstraat uit de dorpen Vlijmen, Nieuwkuijk, Drunen, Baardwijk, Waalwijk, Besoyen, Capelle, Waspik, Raamsdonk en Raamsdonksveer.

Tegenwoordig rekt men een groter gebied tot de Langstraat (grotweg liggend tussen Geertruidenberg en 's-Hertogenbosch) en hoort ook Kaatsheuvel erbij.

En zo hebben er in de dertiger jaren in de Langstraat behalve in Waalwijk ook nog wielerbaantjes gelegen in Raamsdonk(-dorp) en Kaatsheuvel.

De Kaatsheuvelse wielerbaan werd op 9 oktober 1932, laat in het seizoen dus, om goed half twee geopend door Burgemeester van Besouw door het startschot te lossen voor de eerste wedstrijd. De zandbaan, die gebruikt werd door de Rooms Katholieke Kaatsheuvelsche

Wielerclub en waarvan de lengte onbekend is, lag aan de Horst.

Tegenwoordig is dat waar nu in attractiepark De Efteling de Stoomcarrousel staat.

In het hoofdnummer, een koppelkoers over 200 ronden, gingen Frans Slaats en Van Gils er met de bloemen van door. Op het baantje werden vrijwel alleen maar clubwedstrijden verreden meestal van de Kaatsheuvelse Wieler Club tegen Waalwijkse of Dongense verenigingen. Op 2 april 1933 was de opening van het nieuwe seizoen, en het was opnieuw Frans Slaats, die ditmaal met Flip

Hier lag eens de wielerbaan van Kaatsheuvel

Reinders als ploegmaat de 90 minuten lange koppelkoers won met 4 ronden voorsprong op de naaste belagers.

Een paar maanden later, op 30 juli 1933, werd in Raamsdonk een nieuwe wielerbaan met de fraaie naam Het Vliegend Wiel (lengte opnieuw onbekend) geopend door burgemeester Moons. Eigenares van deze zand/sintelbaan, die lag aan de Keistraat nabij het Station, was Mej. Wed. H. Kanters. Het hoofdnummer was zoals altijd een koppelkoers over 200 ronden, met als winnaars Anton Slaats en De Moor. Verder zijn er van deze wielerbaan geen uitslagen bekend. Wel een aantal aankondigingen van wedstrijden, zoals voor een Driedaagse van 27 tot en met 29 juli 1934, maar klaarblijkelijk wilde of konden de dagbladen geen journalisten vrijmaken om verslagen over deze wedstrijden te maken of heeft het weer roet in het eten gestrooid.

Op de zandbaan van Kaatsheuvel vinden er op 9 april 1934 nog wel wedstrijden plaats, waarbij Jo Kremers en Jan Martens de koppelkoers over één uur winnen.

Na deze datum zijn er van geen van beide banen nog uitslagen van wedstrijden teruggevonden.